

ATROF MUHITNING SALOMATLIKKA TA'SIRI

Qosimova Munavvar Nabijonovna

Pop Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat Salomatligi

Texnikumi Mutaxassislik fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Atrof muhit tozaligi va uning inson organizmiga salbiy ta'sirini baholash. Atrof muhitni tozaligini asrash bo'yicha chora tadbirlarni amalga oshirish.

Kalit so'z: Atrof-muhit, ifloslik, global, toksin, zahar.

Prezident o'z nutqida nafaqat O'zbekiston, balki dunyodagi ko'plab mamlakatlar iqlim o'zgarishlarining salbiy oqibatlarini yaqqol his qilayotganini qayd etdi.

Havo va suvning ifloslanishi, tuproq erroziyasi, cho'llanish, qazilma yoqilg'ilarni behisob ishlatish global isishga, tabiiy ofatlarning ko'payishiga olib kelmoqda, atrof-muhit va aholi sog'lig'iga zarar yetkazmoqda.

Bunga javoban mamlakatda uch yil avval "Yashil makon" umummilliy loyihasi boshlandi. Qo'shni mamlakatlar bilan birgalikda Mintaqaviy iqlim strategiyasini amalga oshirishga kirishildi. Toshkentda Markaziy Osiyo atrof-muhit va iqlim o'zgarishlarini o'rganish universiteti tashkil etildi.

Atrof-muhit salomatligi uchun xavflar, masalan, kasbiy salomatlik xavfi, tabiatda biologik, kimyoviy, fizik, biomexanik yoki psixososyal bo'lishi mumkin. Atrof-muhit salomatligi uchun xavf-xatarlarga yomon sanitariya sharoitlari va boshpanalarning an'anaviy xavfi, shuningdek, havo, suv, oziq-ovqat va erning qishloq xo'jaligi va sanoat ifloslanishi kiradi.

Zararli chiqindilarning toksik ta'sirini ko'rib chiqishda uchta ta'sir qilish yo'li eng muhim hisoblanadi: nafas olish, yutish va teri orqali so'rilish. So'rilganidan keyin va ta'sir qilish yo'lga qarab, odamlarga zaharli kimyoviy moddalar ta'sir qilishning ko'plab usullari mavjud. Shubhasiz, xavfli chiqindilar bilan bog'liq mumkin bo'lgan toksik ta'sirlar ro'yxati juda uzun. Biroq, jamoatchilik tashvishlari va ilmiy tadqiqotlar saraton xavfi va reproduktiv ta'sirga e'tibor qaratishga moyildirlar. Atrof-muhit omillari odamlarning farovonligiga ta'sir qilishdan tashqari, odamlarning xulq-atvori, madaniyati va ijtimoiy tuzilmalariga ham ta'sir qilishi mumkin. Masalan, odamlar yashaydigan ijtimoiy va jismoniy muhit ularning o'zaro munosabatlari va ijtimoiy tuzilmalarini shakllantiradi.

Natijada atrof-muhit omillari inson hayoti uchun muhim rol o'ynaydi. Shu bois atrof-muhitga nisbatan sezgir yondashuvni qo'llash, ekologik muammolarga yechimga

yoʻnaltirilgan yondashuvlarni ishlab chiqish va odamlarning salomatligi, farovonligi va hayot sifatiga zarar etkazuvchi omillarni minimallashtirish juda muhimdir.

Internet saytlari:

1. www.ziyonet.uz
2. www.google.uz
3. www.arxiv.uz